

Järnhälen.

Av Jack London
En roman om miljonernas
makt

(Forts. fr. föreg. nr.)
Så blev det frågan om vårt hus — vårt hem. En teckning blev uppsagd, och vi blev tvungna att sälja det. Naturligtvis fanns där ingen in-teckning och hade aldrig funnits nå-
gon. Tomten hade blivit köpt kon-
stant, och huset betalades, medan det
byggdes. Varken tomten eller huset
hade någonsin varit in-tecknade. In-
te desto mindre framlades likväl ett
skuldbrev, fullt lagenligt uppsatt och
under-tecknat med påskrift, att rän-
tan blivit betald under en följd av år.
Min far förklarade sig lugn. Som han
föret blivit beröfvad sina pengar, be-
rövades han nu sitt hem. Och han
hade inget, som kunde bistå honom.
Sammhällets makter låg i händer-
na på dem, som beslutat att krossa
honom. Han var av naturen filosof,
och nu var han ej ens längre förar-
gad.

"Jag är dömd att gå under," sade
han till mig, "men detta är ej något
skäl, varför jag ej skulle försöka att
bli skadad så litet som möjligt. Mina
gamla knutar äro sköra, och jag har
fått min läxa. Gud skall veta, att
jag ej önskar tillbringa mina sista år
på ett dörkhus."

Detta påminner mig om biskop
Morehouse, som jag nu ej på länge
skrivit något om. Men låt mig först
berätta om mitt giftermål. Under
händelsernas flyende spjunker denna
tilldragelse nästan ned till en obetyd-
lighet, och jag vill alldeles endast
nämna, att det ägde rum.

"Nu komma vi verkligen att tillhö-
ra proletariatet," sade far, när vi ble-
vo drivna från vårt hem. "Jag har
ofta avundats din unge man hans ut-
märkta kunnedom om proletariatet.
Klassen. Nu får jag själv lära känna
den."

Far måste ha haft verkligt äventy-
rarblod i ådrorna, ty han betraktade
våra olyckor enbart från äventyrets
synpunkt. Han behållade varken av
bitterhet eller vrede. Han var all-
tid filosofisk och osamsinnad för
att vara hämndlysten, och han levde
alltför mycket i tankens värld för att
sakna den komfort, vi måste avstå
från. Och så kom det sig, att då vi
flyttade till San Francisco i fyra elan-
diga rum i slumkvarters söder om
Market Street, han kastade sig in i
äventyret med ett barns glädje och
entusiasm — parat med en hög intel-
ligens klara och redliga uppfattning.
Han stod verkligen aldrig stilla i en-
ig måtto. Han hade ingen falsk upp-
fattning av världen. Vana och kon-
ventionella betydde ingenting för
honom. De enda värden han erkän-
de voro matematiska och vetenskapli-
ga fakta. Min far var verkligen en
stor man. Han hade en sådan själ
och ett sådant sinne, man endast fin-
ner hos stora män. På visst sätt var
han till och med större än Ernest.
Som ändå var den störste jag har
känt.

Också jag kände en viss beträvelse i
vårt ombyte av liv. Om inte för an-
nat, så för att jag nu undgick den
organiserade förföljelse, som mer och
mer fallit på vår lott ända sedan den
nyfödda oligarkien vant sig emot oss.
Och ombytet var även för mig likty-
digt med ett äventyr, och det största
av alla, emedan det var kärlekens
äventyr. Förändringen i våra förhåll-
anden hade påskyndat mitt gifter-
mål, och det var som Ernestens hustru
jag kom för att bo i de fyra rummen i
San Franciscos slumkvarters.

Och det bästa av allt — jag gjorde
Ernest lycklig. Jag kom in i hans
stormiska liv, icke som ett nytt oroligt
element, men som en källa till frid
och vila. Jag gav honom ro. Det var
bevisat på min kärlek till honom. Det
var det verkliga, ovärlärliga tecknet på
att jag ej hade misslyckats. Att bringa
glädje eller trola fram ett skimmer
av glädje i hans stackars trötta
ögon — vilken större glädje kunde
jag väl ha väntat mig?

Dessa stackars trötta ögon. Han ar-
betade så, som få män kunde ha
gjort, och under hela sitt liv arbetade
han för andra. Detta var måttet
på hans mannamod. Han var männi-
skovän och älskare. Han, med sin
inkonstade krigarjäl, sin gladiator-
gestalt och sin mot tankens ordfylt, var
så god och om sin makt som en skald.
Han var skald. En sångare i hand-
ling. Och under hela sitt liv sjöng
han människlighetens Höga visa. Han
gjorde det endast och allena av kär-
lek till människolikheten, och för män-
skornas gav han också sitt liv och
lät krossa sig.

Och allt detta gjorde han utan att

kunna hoppas på någon kommande
belöning. I hans uppfattning om tin-
gen fanns där intet tillkommande
liv. Han, som förmågen glödde av
odödligt liv, förnekade sig själv odöd-
ligheten — sådan var hans paradox.
Han, vars ande var så glödande, be-
hållades av denna kalla och från-
stötande filosofi, som kallades materia-
listisk monism. Jag brukade veder-
lägga honom genom att säga, att jag
mätte hans odödlighet efter hans
själa vingar, och att jag skulle behö-
va leva under ändlösa ånser för att
tillbringa minnet. Vår på hans
skrämtande brukade så sina armar
omkring mig och kalla mig sin kära
lilla metafysiker. Vid dylika tillfäl-
len flydde tröttheten ur hans ögon,
och de fylldes av den lyckliga kärle-
kens ljus, vilket i sig självt var ett
nytt och tillfredsställande bevis på
hans odödlighet.

Ibland kallade han mig också sin
lilla dualist och förklarade, hur Kant
genom det rena förnufts hjälp hade
avsett förnuftet för att tillbedja Gud.
Och han drog upp en parallell mellan
vår, att jag gjort mig oskyldig till
en liknande handling. Men när jag
så erkände mig skyldig men försva-
rade handlingen som på det högsta
förnuftig, tryckte han mig i bröstet
och sa: "Gud, vad du är en fast
trollare intill sig och log så som endast
en av Gud utkorad älskare kan le."

Jag brukade alltid förneka, att ärv-
lighet och orgivning kunde ge nå-
gon förklaring över hans originalitet
och höga intelligens, lika litet som
vetenskapens trevande finger kan
fånga och analysera den oätkomliga
och gäckande grundbeständel, som
dvaljer sig i själva livet.

Jag höll före, att rymden var en
utsträckning från honom, och när Er-
nest kallade mig sin lilla kära meta-
fysiker, så kallade jag honom för min
odödliga materialist. Och vi älskade
varann och voro lyckliga. Jag fört
honom hans materialism för det oer-
hörda arbetes skull, han utträttade i
världen, utan tanke på någon vinning
för sin själ, och för hans stora an-
språkslöshets skull, som hindrade
honom från att hyas berättigad stolt-
het över sig själv.

Men stolt var han i alla fall. Hur
skulle han ha kunnat vara en örn
utan att äga stolthet? Han påstod,
att det var större för en dödlig att
känna sig gudalik, än för en gud att
känna sig gudalik, och så kom det
sig, att han upphöjde det som han
ansåg vara sin dödlichkeit.
Ernest arbetade alltid för fysik.
Hans utomordentligt kraftiga fysik
höll honom uppe, men till och med
den kunde ej hålla den trötta blicken
borta ur hans ögon. Hans kära, trot-
ta ögon! Han sov aldrig mera än
fyra och en halv timme var natt, och
likväl hann han aldrig med allt det
arbete han önskade. Han upphörde
aldrig med sitt aktiva arbete i pro-
pagandans tjänst och var alltid långt
i förväg upptagen för föredrag i ar-
betarforeningarna. Så var det val-
kampen. Endast på detta område
gjorde han en mans fulla dagsarbete.
Med det socialistiska bekvärlighets
undertryckande upphörde också hans
sparsamt betalade honorar, och han
måste se sig om för att skaffa oss
vårt livsuppehälle, ty även detta låg
honom utom allt hans övriga arbete.
Han gjorde en hel del översättnings-
arbete i vetenskapliga och filosofiska
ämnen för olika skrifter, och då han
samt om natten kom hem, ansträngd
efter sitt valarbete, dök han ned i
sina översättningar, varmed han sys-
lade ända in på morgontimmarna.
Och utom allt annat studerade han
ända till sitt livs sista dag höll han
på med sina studier, och han stude-
rade oerhört.

Och likväl fanns han tid att älska
mig och göra mig lycklig. Men detta
kunde då för sig endast dirkenom,
att jag låt mitt liv gå upp helt och
hållet i hans. Jag lärde mig steno-
grafi och maskinskrivning och blev
hans sekreterare. Han påstod, att
jag lyckades förminska hans arbete
med hälften, och så kom det sig, att
jag uppfostrade mig till att förstå
hans arbete. Våra intressen blevo
gemensamma, och vi arbetade till-
sammans och njoto våra vilans stun-
der tillsammans.

Och så var det de ljuva ögonblik-
ken vi stulo från vårt arbete — ett
ord, en smekning eller en kärleksfull
blick, och dessa ögonblick voro så
mycket livnare, sitt emedan de voro
stulina. Ty vi levde på höjderna, där
luften var klar och lätt, där arbetet

gällde människligheten, och där lighet
och självskhet aldrig trängde sig in.
Vi älskade kärleken, och vår kärlek
stördes aldrig av något, som ej var
rent och godt. Och det bästa av allt —
jag misslyckades icke. Jag gav ho-
nom ro — honom, min älskade, som
arbetade så strängt för andra, min
käre mortalitet med de trötta ögonen.

XII. BISKOPEN

Det var efter mitt giftermål, som
jag händelsevis träffade på biskop
Morehouse. Men jag måste berätta
händelserna i deras rätta samman-
hang. Efter sitt utbrott vid I. P. H.-
sammankomsten hade biskopen så-
som den fogliga själ han var givit vi-
ka för den vänliga påfyrkningen och
tagit en tids tjänstledighet för att
göra en rekreationssresa. Men han
återvände mera besluten än någonsin
att predika Kristi sanna lära. Till
stor förvissning för sin församling
stod hans första predikan i full över-
ensstämmelse med det tal, varmed
han öppnat sammankomsten. Han
upprepade på nytt, och med oroad
detaljer, att kyrkan lämnat Mästa-
rens lära, och att Mammon dyrkades
i stället för Kristus.

Resultatet härav blev, att han utan
vidare blev förd till en vårdanstalt
för sinnssjuka, medan tidningarna
lämnade patetiska meddelanden om
hans nedbrutenhet och hans karak-
ters helighet. I vårdanstalten hölls
han som fånge. Jag gick flera gån-
ger för att besöka honom men neka-
des att träffa honom. Jag kände mig
djupt nedtryckt av denna tragedi —
en fullt normal, frisk och god man,
som på detta vis skulle böjas av
sammhällets brutala vilja. Ty bisko-
pen var frisk, ren och ädel. Som Er-
nest sade, var hans enda fel en viss
felaktig uppfattning av biologi och
sociologi, och på grund av denna fel-
aktiga uppfattning hade han ej gått
till vägs på rätt sätt, då han ville
ställa tingen till rätta.

Vad som mest förskräckte mig,
var biskopens hjälplöshet. Om han
fasthöll vid sanningen, sådan han såg
den, var han dömd till fortsatt vistel-
se på vårdanstalten. Han kunde icke
göra någonting. Hans pengar, hans
framstående samhällsställning, hans
bildning förmådde ej radda honom.
Hans åsikter voro farliga för den be-
stående samhällsordningen, och sam-
hället kunde ej medgiva, att sådana
farliga åsikter voro äldre än en frisk
hjärna. Sådan var åtminstone enligt
min uppfattning samhällets ställning
till frågan.

Men i trots av sitt saktnod och
sitt sinnes renhet var biskopen ej
utan list. Han insåg klart, i vilken
fara han svävade. Han såg sig fän-
gen i ett nät, och han försökte und-
komma. Nekad den hjälp, som hans
vänner, sådana som min far, Ernest
och jag, kunnat ge honom, var han
hannad att ensam utkämpa striden.
Alltid tillfrisknade han i vårdanstal-
tens påtvungna ensamhet. Han blev
fullt frisk. Hans ögon sågo ej längre
några syner. Hans hjärna frigjorde
sig från den föreställningen att
det var samhällets plikt att föda Mä-
starens lamm. Som sagt, han blev
frisk, fullkomligt frisk, och hela hans
församling och pressen hälsade hans
återkomst med glädje.

En gång gick jag i hans kyrka.
Hans predikan liknade dem han en
gång hållit, innan hans ögon börjat
se syner. Jag kände mig besviken,
nedslagen. Hade samhället således
lärt honom underdånighet? Var han
feg? Hade han blivit skrämd till
omvändelse? Eller hade slaget var-
it alltför hårt för honom, så att han
odmukt höjt sin nacke för det be-
stämde Jugerant?

Jag besökte honom i hans vackra
hem. Han var smärtsamt förändrad.
Han hade blivit mager, och det fanns
injer i hans ansikte, som jag aldrig
lagt märke till fört. Han kände sig
tydigen besvärad av min ankomst.
Han fingrade nervöst på sin rockärm,
medan vi samtalade, och hans ögon
irrade oroligt omkring å alla sidor,
utan att vilja möta mina. Han tyk-
tes helt förestödd och det blev långa
pauser i hans konversation, han bot
flera gånger helt plötsligt om sam-
talsämne, och hans tal var förunder-
ligt osammanhängande. Kunde det
vara den lugna, kristallklara
man, jag känt, med de rena, klara
ögonen och med en blick lika stadig
och oförändrad som hans själ? Han
hade blivit hårt behandlad, han hade
blivit tvungen till undergivenhet.
Hans sinne var för vekt. Han hade
icke varit kraftfull nog att möta sam-
hällets organiserade vägar.

Jag kände mig sorgsen, outhärligt
sorgsen. Han talade svävande och
förräde en sådan ångslan för vad
jag skulle komma att säga, att jag
icke hade hjärta att göra honom nå-
gra frågor. Han nämnde med några
dunkla ord sin sjukdom, och vi ta-
lade en smula ansträngt om kyrkan,
förändringarna med orgeln och om
små barmhertighetsverk. Han såg
mig på med en så tydlig låtnad, att
jag skulle ha skrämt, om jag ej var-
it så nära att falla åter i stället.
Den stackars lille hjälten! Om jag
bara hade vetat! Han kämpade som
en gigant, och jag kunde ej ana det.
Ensam, alldeles ensam, bland miljo-
ner av medmänniskor kämpade han
sin kamp. Sliten mellan sin råds-
la för därhuset och sin trohet mot san-
ning och rätt klangde han sig med
fortvivlans mod fast vid sanningen
och rätten, men så ensam kände han
sig, att han ej vågade anförtro sig åt
någon. Han hade lärt sig sin läxa väl
— ja, alltför väl.
(Forts.)

Musik skapar goda hem

Under en lång tid ha vi underhandlat med tillverkarna av Columbia Grammofonskivor om att sprida svensk musik och svensk sång bland våra landsmän här i landet. Vi ha nu lyckats att arrangera för våra läsare att er-hålla

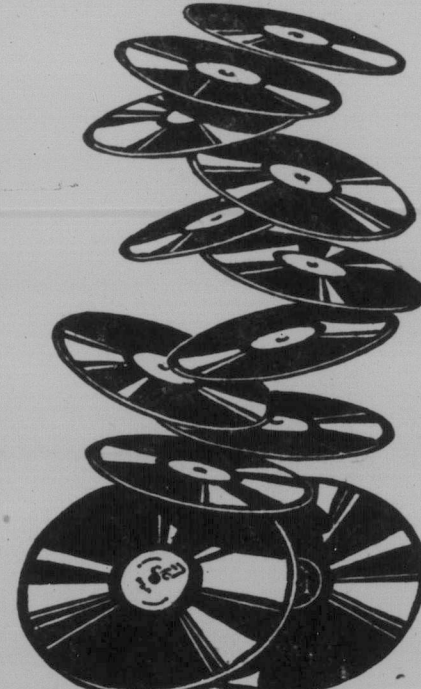
Skandinaviska Grammofonskivor

till ett pris, vilket aldrig förr erbjudits.

Huru angenämt är det ej att under de långa höst och vinterkvällarna sit-ta ned i lugn och ro, höra de svenska sångerna, visorna, och musiken. Tan-karna och minnena gå tillbaka till hemtrakten antingen man lyssnar till de mera allvarsamma sångerna, till en smekande vals eller sprittande polka. Dragspelslåtarna tager oss tillbaka till dansbanan i skogsdungen och de ljuva sommarnätterna.

Huru älska vi ej, om än endast i drömmen, vara tillbaka till allt detta. Med tanke härpå, är det som SVENSKA CANADA-TIDNINGEN erbjuder för

5c COLUMBIA 5c

SKANDINAVISKA -- GRAMMOFONSKIVOR

HUR NI KUNNA ERHÅLLA
DESSA GRAMMOFONSKIVOR

TILL ETT PRIS AV ENDAST 5c STYCKET

ALLA PRENUMERANTER

SOM UPPBETALT TIDNINGEN TILL DATO

ELLER

DE SOM INSÄNDA SIN PRENUMERATIONS-
AVGIFT MED ORDREN ERHÅLLA
NEDANSTÄENDE VILKOR

Härnadan finner ni en lista på NYA CO-
LUMBIA GRAMMOFONSKIVOR, vars regul-
jära pris är 75c stycket.

No.	Namn	Artister	No.	Namn	Artister
E 3256	Över Vågarna.....	Orkester	E 3197	Hambo Polka.....	Columbia Orkester
4003	Mänskensvalsen.....	Orkester	3261	Klackjärens Polka.....	Columbia Orkester
4003	Hell Dig — March.....	Orkester	3261	Lilla Tjall.....	Hugo Hulten, Bas
4004	Bergs Klockan — Polka-Mazurka.....	Orkester	3423	Finska Rytteriets Marsch.....	Mossberg, Baritone
4004	Bergs Klockan — Polka-Mazurka.....	Orkester	3496	Var Barnhärtig.....	Bergström, Bas
4248	Mor och Far — Polka-Mazurka.....	Band	3496	Fiskarvals, från Bohuslän.....	C. Widdén, Baritone
4248	Mor och Far — Polka-Mazurka.....	Band	3639	Kristallen Den Fina.....	Lundberg, Baritone
4356	Humoresk.....	Oscar, Violin	3640	Min Lilla Vår Bland Bergen.....	Lundberg, Baritone
4407	Lugn vilar sjön.....	Oscar, Violin	3640	Fjäriln Vingad Synes På Haka.....	Lundberg, Baritone
4407	Jul På Landet.....	Dragspelsduett	4902	Necken Spelar På Böjlan Bå.....	Lundberg, Baritone
4476	Vessellull.....	Dragspelsduett	4902	Wattolma Valsen.....	Svenska Dantrion
4476	Vessellull.....	Dragspelsduett	4902	Fyra Små Grisar.....	Svenska Dantrion
4483	Seasons Coming.....	Skand. Musikband	4902	Ny Fiskarvals.....	R. Stenberg, Tenor
4483	Solnedgång i Sverige.....	Skand. Musikband	4902	Luffare Valsen.....	R. Stenberg, Tenor
4484	Sjömansvalsen.....	Dragspelsduett	4902	Bohus Rillen.....	Svenska Dantrion
4484	Sjömansvalsen.....	Dragspelsduett	4902	Kostervalsen.....	Svenska Dantrion
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Rosens Drott.....	Svenska Dantrion
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Hälsning från Sverige.....	Svenska Dantrion
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Körs Vals.....	Svenska Dantrion
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Sång Vals.....	Svenska Dantrion
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Jag Slunger Å Dansar.....	Theslof, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	I Småland Å de så gullt, gullt, gullt.....	Theslof, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	A Janta Å J.....	Theslof, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Näckens Polka.....	Theslof, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Irmlin Roso.....	Stenberg, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Sångaren på Vadring.....	Stenberg, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	På Rindes Strand.....	Gustave Lund, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Rosen i December.....	Gustave Lund, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Soldatvisan.....	J. Theslof, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Atervise Sång.....	J. Theslof, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Styrmanvalsen.....	Stenberg, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Hobby.....	Stenberg, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Skragge Polkan.....	C. Seagist, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Storbonnernas Vals.....	C. Seagist, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Det Gamla Stockholm.....	B. Stenberg, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Min Mamma.....	B. Stenberg, Tenor
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Manicure-Visa.....	C. Seagist, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Fia — Tragikomisk Kärleksvisa.....	C. Seagist, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Sjömans — Låt.....	C. Seagist, Baritone
4484	Maskerad Polka.....	Columbia Band	4902	Dans Visa.....	C. Seagist, Baritone

Sänd oss en order för fyra (4) skivor till detta pris, 75 cents stycket, (3.00). Tillägg extra 50 cents till eder pänningeförsändelse, och vi skola sända Er TIO ANDRA SKIVOR förutom de fyra ni beställt.

Sålunda:

4 skivor a 75c. — \$3.00 plus 10 skivor a 5c. Summa \$3.50
8 " " " — \$6.00 " 20 " " " " " " " \$7.00

Märk numren å de skivor Ni önskar, och om möjligt flera för att giva oss "Second Choice," samt insänd listan tillsammans med pänningarna till oss.

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN

Premium Dept.
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Innesluter härmed \$..... i Money order, Expressorder Check, Kontant, för vilket jag önskar..... Grammofonskivor enligt ovanstående märkta lista. Expressomkostnaderna betalas av emottagaren. Min tidning är uppbetald.

(I Händelse Er tidning ej är betald till dato, ifyll härnadan.)

Innesluter härmed \$..... i Money order, Express order, Check, Kontant.
Detta är betaltning för SVENSKA CANADA-TIDNINGEN \$..... samt \$..... för..... Grammofonskivor enligt ovanståen-
de märkta lista. \$..... för Expressomkostnader äro också inberäknade.

Namn..... Adress..... Postkontor..... Järnvägsstation.....

Copenhagen

TUGG-
TOBAK

Gjord af den mest utvalda,
rika, saftiga bladtobak —
garanterad absolut ren.

Detta är asken, som giver eder
världens bästa tuggtobak.